

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työllänsäisten äänestämättömien ilmeisty Astoriassa, Ore., joka tästä The Western Workmen's Publ. Society'n kustantamana.

Tilauksinnat Yhdysvaltoihin
1 vuosikerta...\$1.50 Puoli vuotta...90c
Canadaan ja Suomeen
1 vuosikerta...\$1.75 Puoli vuotta...\$1.00

TOVERITAR

Box 99 Astoria, Ore.
Entered as second-class matter July 18th 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)

SUBSCRIPTION RATES

IN THE UNITED STATES:

One year...\$1.50 6 months...90c
IN CANADA:
One year...\$1.75 6 months...\$1.00

Advertising rates 70c per inch per insertion.

Hilomushinta 70 senttiä tuumalta kerran. Naimallomuksista \$1.00 ensimmäiseltä tuumalta ja 70 senttiä jokaiselta seuraavalta lta.

TOIMITUS:

MAIJU NURMI

Box 99, Astoria, Ore.

TOVERITTAREN TILAAJAMÄÄRÄ OSOTTAA:

UUSIA132
UUDISTUKSIA 30
KATKENNUT103

TOVERITTAREN LUKIJOILLE JA ASIAMIEHILLE.

Katsellessa Toverittaren tilaajamäärää, eli miten monta uutta, uudistusta ja katkennutta on tunkin Toverittaren numerossa numeroilla merkitty, niin täytynee hieman ajatella, mistä ne numerot ovat sen ja sen laatuista?

Esim. jokaisessa Toverittaren numerossa on merkitty kymmeniä, jopa yli sadankin uusia Toverittaren tilauksia saapuneen tunkin viikon ajalla konttooriin. Uudistuksia on saapunut hyvin vähäinen määrä, mutta katkennut on useastikin enemmän, kuin on uusia ja uudistuksia yhteensä saapunut konttooriin. Siis, miksi nämä numerot osottavat niin epä-mukavaa, eli toisin sanoen päinvastaista suuntaa, johon tietysti Toverittaren Toimitus haluaa pyrkiä.

Tämän kirjottaja tahtoo tässä kosketella muutamalla sanalla edelläolevaan numerojärjestykseen, onko ajatukseni oikea tai väärä, toivoisin toimituksen sanomaan sanottavansa.

Jos nyt todellisuudessa aivan katkeaisi, niin ja niin monta Toverittaren tilausta kuin numerot osottavat, ja taasen myöskin saapuisi niin ja niin paljon uusia tilauksia kuin näyttää, ja siis otaksuttaisiin että nuo uudet tilaajat eivät ole ennen olleet Toverittaren lukijoita, niin varmasti monikin ajattelee, että Toveritar on lehti, jota ei kannata tilata uudelleen, eli uudistaa, ja uudet tilaajat ovat tilanneet vaan kannatuksen vuoksi Toveritarta j. n. e.

Edelläolevaan tapaan voivat monetkin ajatella.

Eikä ole ihmeäkään, joskin siten tulee ajatelleksi, jos vaan katsoo numeroja vakavammin ajattelematta.

Jos nyt todellisuudessa joka viikko katkeaisi niin monta Toverittaren tilausta kuin numerot näyttävät, ja myöskin tulisi samassa määrässä uusia, niin ei kuluisi kauan, kuin Toverittarella olisi aivan uusi lukijakunta. Tuo edelläoleva ei kuitenkaan pidä paikkaansa, vaikka numerot niinpäin viittaavatkin, sillä nuo katkenneet tilaukset ovat muuttuneet uusiksi. Mutta pitäisikö niin olla asianlaita? — Ei suinkaan! Jokaisen Toverittaren asiamiehen pitäisi pitää parempi huoli tilausten uudistamisesta, ja siten katkenneitten kohdalta numerot vähentyisivät. Jokaisen Toverittaren lukijan velvollisuus on myöskin nyhjätä "laiskaa asiamiestä" kylkeen ja sanoa, että "Uudista minun Toverittareni ennen kuin se katkee". Eiköhän jokaisen Toverittaren lukijan ja asiamiehen suu menisi kauniiseen hymyyn, jos saataisiin T:n numerot: Uusia 100. Uudistuksia 200. Katkennut 0. Mahdollisesti ei Toverittaren toimitukseen edelläolevanlaisia numeroita lehteen painattaessaan suuttansa irviin vetäisi? — U. L.

Jos jollekin tarttuu kalanruoto kurkkuun, pitää hänen heti syödä kappale sitruunaa. Sitruunamehu irtottaa ruodon kurkkuliman mukana.

Toivomme kokouksen työn hedelmöittävän yhteistyötämme. Lujittakoon se myöskin toveruusseiteitä osamme eduksi.

TOVERITAR MENE JO ESTEETTÖMÄSTI CANADAAN.

Harvoin tulee enää valituksia Canadasta Toverittaren epäsuunnollisista saapumisista. Tietysti joku henkilö on saanut lehtensä epäsuunnollisesti, mutta yleensä on Toverittaren Canadaan pääsy ollut jonkun aikaa varmaa. Toverittaren Canadassa on ottaa tämä seikka huomioon ja alkaa Toverittaren levityspuuhin. Viime syksyn vainon jälkeen on Toverittaren Canadan tilaukset katkenneet hyvin vähin. Jos canadalaiset toverittaret nyt ottaisivat oikein asikseen Toverittaren levittämisen, niin eipä kuluisi kauan aikaa ennenkuin sen tilaajamäärä olisi kymmenessä tuhannessa. Pankkaahan nyt Canadan toverittaret toimeen ne viime syksynä joissakin osastoissa aijotut Toverittaren levityskilpailut. Nostakaamme vihdoinkin lehtemme tilaajamäärä edes 10,000.

Tov. U. L. kirjottaa lehtemme tässä numerossa Toverittaren tilausnumeroita. Hän on aivan oikeassa päätelmässään, että tilauksia ei muisteta aikanaan uudistaa ja muutaman

Koltshakin verityöt Siperiassa

(The translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Nov. 4, 1919, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Amerikalaisen naisen huulilta, joka oli pakotettu karkaamaan Siperiasta, pelastuakseen tulehasta tapetuksi kostoksi Romanoffin kukistumisesta, tulee elävä kuvaus oloista sellaisenaan kuin ne todellisuudessa ovat aasialaisella Venäjällä tänäpäivänä, sanoo New York Globe.

Se on kertomus armostomasta miesten, naisten ja lasten murhaamisesta bolshevikivastaisessa terroristisessa taistelussa, jonka kertoi tänään Marie S. Yarros — kertomus mikä tulee sensuroimattomana Siperiasta, juttu mikä pulppuaa traagillisesta mielenkiintoisuudesta.

Mrs. Yarros lähti miehensä matkassa, joka kuului eversti Raymond Robinsin johtamaan punasen ristin komissioniin v. 1917 Vladivostokin kautta Venäjälle. Mrs. Yarros jäi kuitenkin lapsensa kanssa Siperiaan miehensä matkustaessa Pietariin. Tälävälän katkesi yhteys europalaisen ja aasialaisen Venäjän välillä ja hän oli pakotettu elättämään itseään koulun opettajana ja odottamaan tilaisuutta milloin pääsee takasin kotiinsa New Yorkiin.

Alkaessaan kertoamaan sitä mitä hän oli nähnyt kahden vuoden ajalla Siperiassa, tuli kauhun ilmeet hänen kasvoilleen. "Se on tappamista, paljasta tappamista kostoksi tsaarinkukistumisesta", sanoi hän. "Koltshakin sotilaat murhaavat aseettomia ihmisiä, miehiä ja naisia, syyttäen heitä että he ovat epäilyttä bolshevikijä." Heillä on valta tehdä näin, sentähden että heillä on Japanin, Ranskan, Canadan ja Amerikan sotilaat tukenaan. Ilman näitä tulisi Koltshakin hallitus pyyhkäistyä pois.

"Japanilaiset ovat Venäjän pahimmat viholliset. Kaikkiin yhtäläisesti kohdistetussa terroristisyydessä ovat he yhtä pahoja kuin armeijassa olevat venäläisetkin, jotka edustavat tsarin aikaista upseeristoa ja tsarin aikaisia virkaneihviä ja porvariastoa. Japanilaiset myövät aseita bolshevikille ja sitten taistelevat heitä vastaan. He kiihottavat tappelua eri venäläisryhmien välillä, milloin vaan ja missä vaan he suinkin voivat, toi-

viikon kuluttua ne ovat taas uusien tilausten joukossa. Vaikka järjestösämme on lehtien asiamiestoimet hyvin järjestetty, niin sittenkin on vielä paljon asiamiehiä, jotka antavat paikkakuntansa lehtitilausten päästä katkeamaan. Tilaajat taas eivät itse useinkaan uudista lehtitilauksia ennenkuin vasta sitten kun huomaavat, ettei sitä kuulu kahteen, kolmeen viikkoon ja sillä välin heistä on tullut taas lehden uusia tilaajia. Tämän epäkohdan, joksi sitä voisi sanoa, pitäisi tulla korjatuksi.

RANSKAN NAISET KAPINAPÄÄLLÄ.

Ranskan senaatti ei ole vahvistanut naisten äänioikeuslakiehdotusta, vaikka edustajahuone hyväksyi sen 344 äänellä 97 vastaan. Edustajahuoneen suuren kannatuksen vuoksi on Ranskan naisilla olleet hyvät toiveet äänioikeuden saamisesta. He ovat uskooneet, että senaatti vahvistaisi lakiehdotuksen, mutta, kuten näkyy, toivo oli turha. Kaikkien niiden raskaiden sota-ajan uhrausten ja kieltäytymysten jälkeen heille on sanottu tuolla senaatin päätöksellä, että he eivät ole ansainneet ihmis oikeuksia.

Ranskan suffragetit ovat päättäneet protesteerata tuon päätöksen johdosta ja aikovat toimittaa kan-

voen että he siten tekemällä voivat halpaannuttaa Siperian kansan ja siten saavat tilaisuuden ottaa Siperia Japanille. Pitää Siperia kaikkine mineraali- ja metsärikkauksineen ja sen suuri hedelmällinen viljelysmaa, on Japanin suurena toiveena.

Elintarpeet kalliita.

"Japanilaiset ostavat kaiken mitä he saavat Siperiassa ja pakottavat siten maan velkaantumaa. Ei minäkäänlaisia tehtaita ole käynnissä Siperiassa, sillä siellä ei ole miehiä niitä käyttämään Talonpojilla, joilla on maata, on kaikki raha, sillä he hallitsevat ruokavaroja ja vaativat tavattomia hintoja kaikesta. Heidän täytyy maksaa se vuorostaan japanilaisille teollisuustuotteista, kengistä, kankaasta ja vaatteista.

"Minä maksoin 500 ruplaa omasta kenkäparistani — puolen kuun palkkani — ja 250 ruplaa pikkutyttöni kengistä. Jaardi tavallista pumpulikangasta maksaa 50—60 ruplaa. Miesten puku maksaa tuhannen ruplaa ja limppu mustaa leipää maksaa 3 ruplaa. Palkka keskimertaiselle koulunopettajalle on puolet siitä mitä minä sain. Konttoriapulaiset tavallisesti ansaitsevat 250 ruplaa. Kuten näette, menee henkilöltä kahden kuun palkka ostamaan japanilaisilla hinnoilla halvinta lajia pitovaatteet. Seurauksena on että kansa käy ilman kenkiä. He pitävät sandaaleja ja rüüsyjä.

"Japanin hallituksella on oma erikoinen Siperian rahansa, jota se levittää Venäjällä, eikä sitä voi vaihtaa Japanissa. Japanilaiset sotilaat pakottavat talonpojat ottamaan vastaan tätä rahaa maksuksi ruokavaroista, ja silti japanilaiset kauppiat kieltäytyvät ottamasta sitä vastaan, sillä se ei ole vaihtokelpoista.

"Jos siperialainen kieltäytyy antamasta jauhojaan, mehua tai muniä japanilaiselle armeijalle tätä arvotonta jeniä vastaan, tulee hän vangituksi tekasulla "bolshevikimielisyyttä" syytöksellä, joutuu vankilaan odottamaan pilkallista oikeuden käyntiä ja mestausta.

Mrs. Yarros peitti kasvonsa käsillään hetkeksi ja puristi vaistomaisesti lastaan rintansa vasten kun tämä nousi hänen tuolilleen.

"Minä en milloinkaan voi unhottaa", jatkoi hän. "Junan akkunasta kun me matkustimme Katiasta — se

salliset vaelit samana päivänä kuin miehetkin äänestävät, ja jos heidän edustajiltaan kielletään edustajaoikeudet parlamentissa, niin he muodostavat oman parlamenttinsa. — Siis Ranskan työväenluokan tehtäväksi jääpi naistenkin ihmis oikeuksiansa saattaminen. Kumpi Ranskan naiset tämän ymmärtäisivät ja liittäisivät voimansa työväenluokan taistelurintamaan.

SOCIALISTINAISTEN KANSAINVÄLISEN KONGRESSIIN

kutsuu kaikkien maiden naisia vanha Saksan sosialistiliikkeen esitaistelija ja sosialistisen naisten lehden monivuotinen toimittaja toveritar Clara Zetkin. "The London Socialist Call" Geneven, Sveitsin, kirjeenvaihtaja tiedottaa lehdelleen seuraavaa:

"Olen saanut tietää ystäväiltäni, että urhea toverimme Clara Zetkin, vaikkakin sodan rasitusten vanhentamana ja kaikenlaisen painostuksen sattuamana työskentelee edelleenkin yhtä rohkeasti asiame puolesta. Hän kutsuu koolle sosialistinaisten kansainvälisen kongressin Geneveen, Sveitsiin, ensi joulukuulla."

Jos sellainen kongressi tulee pidettäväksi, niin olisipa Amerikan sosialistinaistenkin oltava edustettuina.

KATSAUKSIA

SUOMALAISEN SOS. JÄRJESTÖN YLIMÄÄRÄINEN EDUSTAJA-KOKOUS.

alkoi Chicagossa t. k. 25 päivänä, jossa koetetaan löytää yhtenäisen tie keskuudessamme vallitseville suunta-erimielisyyksille ja säilyttää järjestöämme eheänä ja kokonaisena. Mailman sodan vaikutus Amerikan sosiaalipuolueessakin loihti esiin erinäisiä uudistusajatuksia. Siitä luonnollisena seurauksena on myös meikäläistenkin keskuudessa vallitsevat mielipide-eroavaisuudet.

Saapuneet kokoustiedot kuitenkin osoittavat, että erimielisyyksistä huolimatta periaatteellista, sovittamatonta raitinaa ei kokouksessa ole. Kokous antaa yksimielisen tunnustuksen kolmannen internationalen perusajatukselle ja tätä kirjottaessa on siellä jonne parhailaan keskustelun alaisena kysymys Amerikan sosialistipuolueesta luopumisesta ja suomal. sos.-järjestönsä itsenäiseksi jäämisestä.

Kokous, työjärjestyksen seuraten on arvostellut järjestöme eri organien toimintaa, mutta ponsia kokouksesta ei ole vielä tähän mennessä saapunut.